

แรงจูงใจและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและ
มะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย
Motivation and Soft Skills for Leadership Affecting the Opisthorchiasis and
Cholangiocarcinoma Prevention and Control Among Health Personnel at Sub-District
Health Promoting Hospitals in Nongkhai Province

กาญจนา พันนะ^{*1} สุรัชย์ พิมหา² กฤษณะ อุ่นทะโคตร³
Kanchana Phanna^{*1} Surachai Phimha² Krissana Aunthakot³

^{1*} นักศึกษา หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ที่ปรึกษา กลุ่มวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขกาฬสินธุ์

^{1*} Student : Master of Public Health Program, Public Health Administration, Faculty of Public Health, Khon
Kaen University.

² Advisor : Public Health Administration, Faculty of Public Health, Khon Kaen University.

³ Public Health Technical Officer, Professional Level, Kalasin Provincial Public Health Office.

Correspondent Author: *E-mail: kanchana.pha@kkumail.com

Received: 3 March 2024 Revised: 3 April 2024 Accepted: 10 April 2024

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาแรงจูงใจและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรค
พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
จังหวัดหนองคาย

รูปแบบและวิธีวิจัย : การวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research)
โดยศึกษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย
ทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด 384 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้
คือ แบบสอบถาม โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนี
ความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาช 0.99 และแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 12 คน

ผลการศึกษา : ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร
ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ความรับผิดชอบ และการยอมรับนับถือ ทั้ง 5 ตัวแปร มีผลและสามารถร่วม
พยากรณ์การปฏิบัติงานการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่
สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ได้ร้อยละ 72.6 ($R^2=0.726$,
 $p\text{-value}<0.001$)

สรุปผลการศึกษา : ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ความรับผิดชอบ และการยอมรับนับถือ ดังนั้นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรมีการส่งเสริมการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี โดยคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าว อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : แรงจูงใจ, สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ, โรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี, เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ABSTRACT

Objective : To investigate the motivation and aesthetics of leadership skills that affect the prevention and control of liver fluke disease and bile duct cancer among healthcare professionals in sub-district health promotion hospitals in Nong Khai Province.

Methods : This action research was cross-sectional descriptive research. Population-based study of the among health personal in the sub-district health promoting hospital, Nong Khai Province. In this study, out of the entire population of 384, questionnaires were completed by 140 respondents who were working in Nong Khai province. Data were collected by the questionnaire that was examined and verified by the three experts for content validity items objective congruence (IOC) all items were more than 0.50 and and reliability Cronbach's alpha coefficient was 0.97, and in-depth interview guidelines for collecting qualitative data for 12 people.

Results : The study's results identified five variables, including interpersonal relationships, planning and organizational skills, advancement in position, responsibility, acceptance, and respect, which have an effect and can predict the performance of preventing and controlling liver fluke disease and bile duct cancer among healthcare personnel in the sub-district health promotion hospitals of Nong Khai Province. These factors collectively account for 72.6 percent ($R^2=0.726$, $p\text{-value}<0.001$).

Conclusions : In operations aimed at preventing and controlling liver fluke disease and bile duct cancer, attention should be given to various factors. These include the relationship between individuals, planning and organizational skills, advancement in position, responsibility, acceptance, and respect. These factors significantly impact the success of the operation in achieving its goals and ensuring long-term sustainability.

Keywords : motivation, soft skill for leadership, the opisthorchiasis and cholangiocarcinoma, health personal

บทนำ

องค์การอนามัยโลกได้มีการจัดให้โรคพยาธิใบไม้ตับ (Opisthorchis viverrine) ที่พบในประเทศไทย เป็นสารซึ่งก่อให้เกิดโรคมะเร็ง และทำให้เกิดโรคมะเร็งท่อน้ำดี ซึ่งพบในประชาชนกลุ่มเสี่ยงสูงที่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าประชาชนมากกว่า 6 ล้านคน จากประชาชนทั้งหมดประมาณกว่า 20 ล้านคน มีการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับในปี 2559 -2563 ที่มีวัฒนธรรมการกินปลาเมนูปรุงดิบและมีตัวอ่อนระยะติดต่อของพยาธิใบไม้ตับ เมื่อกินเข้าไปแล้วจะทำให้เพิ่มโอกาสในการติดพยาธิใบไม้ตับได้ โดยมีคนเป็นโฮสต์ สุนัขหรือ แมว เป็นโฮสต์กักตุนโรคที่ส่งผ่านโรค สู่คนได้ กระทรวงสาธารณสุขได้มีการขับเคลื่อนตามนโยบายและยุทธศาสตร์ทศวรรษการแก้ปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี 2559-2568 โดยได้ขับเคลื่อนผ่านโครงการรณรงค์การแก้ปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 เสด็จขึ้นครองราชย์ครบ 70 ปี ในปีพุทธศักราช 2559 พร้อมทั้งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จะทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา โดยมีกรมควบคุมโรคเป็นแกนกลางในการประสานงาน โดยมีแผนการดำเนินงาน เป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ปี พ.ศ. 2559 – 2561 มีการดำเนินงาน 3 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับปฐมภูมิ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล ออกข้อกำหนดการจัดการสิ่งแวดล้อม สิ่งปฏิกูลส้วม ปลาปลอดพยาธิ อาหารปลอดภัย การตรวจรักษา และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันพยาธิใบไม้ตับ และเฝ้าระวังในสัตว์รังโรค เช่น ปลา หอย สุนัข แมว และการเรียนการสอนใช้ E-book 2) ระดับทุติยภูมิ เป็นการคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดี ด้วยเครื่องอัลตราซาวด์ในประชาชนกลุ่มเสี่ยงอายุ 40 ปีขึ้นไป 3) ระดับตติยภูมิ ประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่สงสัยเป็นมะเร็งท่อน้ำดีเข้าสู่การตรวจวินิจฉัยด้วยเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (Computerized Tomography Scan: CT scan) หรือ การตรวจด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Magnetic Resonance Imaging : MRI) ถ้าผิดปกติ ให้ติดตามทุก 1 ปี ถ้าผิดปกติเข้าสู่กระบวนการรักษาด้วยการผ่าตัดและตามแผนการรักษาของแพทย์ และระยะที่ 2 ปี พ.ศ. 2562-2568 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 1) มาตรการเชิงนโยบายอย่างเข้มข้น 2) เสริมสร้างความเข้มแข็งเชิงป้องกันทั้งในประเทศและภูมิภาคลุ่มน้ำโขง 3) พัฒนาคุณภาพการคัดกรอง การรักษาการส่งต่อทั้งระบบ 4) ได้มีการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการสิ่งแวดล้อมและดูแลผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี 5) การศึกษาวิจัย พัฒนาระบบฐานข้อมูล⁽¹⁾ และเขตสุขภาพที่ 8 ได้มีการดำเนินงานแก้ไขพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ตามยุทธศาสตร์ทศวรรษการแก้ปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี 2559-2568 ดังนี้ 1) การตรวจคัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับโดยการตรวจอุจจาระในประชาชน อายุ 15 ปีขึ้นไป 2) การตรวจคัดกรองโรคมะเร็งท่อน้ำดีโดยการตรวจอัลตราซาวด์ในประชาชน อายุ 40 ปีขึ้นไป⁽²⁾ และการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ถือว่าเป็นภารกิจหลักของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ระดับตำบล เป็นหัวใจหลักของคนในชุมชนที่เป็นคนคอยให้คำปรึกษา แนะนำ สร้างพฤติกรรมที่ถูกสุขลักษณะให้กับประชาชนร่วมแก้ไขปัญหในพื้นที่ร่วมกับชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อลดอัตราความชุกและการเกิดโรคจึงได้มีการดำเนินงาน ดังนี้ 1) จัดการสิ่งแวดล้อมและสิ่งปฏิกูล 2) การตรวจคัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี 3) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพประชาชนและนักเรียน 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็ง ท่อน้ำดี การดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง 5) การจัดทำฐานข้อมูลพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี⁽³⁾

การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ให้สำเร็จลุล่วงได้ตามเป้าหมายจะต้องอาศัย แรงจูงใจ โดยมีผู้ที่

ทำการศึกษา พบว่าแรงจูงใจ ปัจจัยค้ำจุน ด้านสถานภาพของวิชาชีพ ปัจจัยค้ำจุนด้านการปกครองบังคับบัญชา สามารถร่วมพหุการณ การปฏิบัติงานการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ร้อยละ 70.6⁽⁴⁾ และอีกปัจจัยที่จะทำให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องมีทักษะภาวะผู้นำ ด้วยบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานในชุมชน ซึ่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเปรียบเสมือนผู้นำด้านสุขภาพ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองในเรื่องความรู้ ความสามารถและทักษะต่างๆ และจะช่วยให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลประสบความสำเร็จ จึงต้องอาศัยสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ โดยมีการศึกษาแล้ว พบว่า สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ ด้านการนำเสนอ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการวางแผนและการจัดองค์กร มีผลและสามารถร่วมกันพหุการณการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 61.0⁽⁵⁾ จังหวัดหนองคาย มีการดำเนินงานภายใต้โครงการกำจัดปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ตั้งแต่ปี 2559 มีการขยายตำบลเป้าหมายใหม่เพิ่มขึ้นทุกปี จนกระทั่งปี 2564 ดำเนินการครบทุกตำบล และทุกตำบล มีการดำเนินงานตาม 5 มาตรการของแผนยุทธศาสตร์กำจัดปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า อัตราการติดพยาธิใบไม้ตับซ้ำ ร้อยละ 7.59 ซึ่งประชาชนผู้ติดเชื้อซ้ำมีความรู้เรื่องโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีแต่ขาดความตระหนัก ยังมีพฤติกรรมการกินปลาดิบ และอัตราผู้ป่วยมะเร็งตับและท่อน้ำดีรายใหม่ 41.16 ต่อประชากรแสนคน ซึ่งประชาชนบางส่วนไม่กล้าตรวจอัลตราซาวด์ เพราะกลัวพบโรคมะเร็ง การจัดการสิ่งแวดล้อมและสิ่งปฏิกูล เพื่อลดการแพร่กระจายในสิ่งแวดล้อม คน ปลา มีข้อบ่งชี้สิ่งปฏิกูล ร้อยละ 4.47⁽⁶⁾ จังหวัดหนองคาย จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นแกนหลักในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตจากโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี จากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาเกี่ยวกับ แรงจูงใจและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย โดยผู้วิจัยคาดว่า งานวิจัยนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาสนับสนุนและส่งเสริมให้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจ และสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจ ระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ และระดับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับใด
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย มีอะไรบ้าง

รูปแบบและวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย จำนวน 384 คน⁽⁷⁾ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย มีขั้นตอนการคำนวณขนาดตัวอย่าง ในกรณีทราบจำนวนประชากรและสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple regression analysis) โดยใช้สูตรคำนวณตัวอย่าง⁽⁸⁾ ดังนี้

$$\text{สูตร } N = \frac{\lambda(1 - R_{Y.A,B}^2)}{R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.A}^2} + w \dots\dots\dots (1)$$

เมื่อ

$$\lambda = \lambda_L - \frac{1/v_L - 1/v}{1/v_L - 1/v_U} (\lambda_L - \lambda_U) \dots\dots\dots (2)$$

ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้นำค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปร แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด⁽⁹⁾ ซึ่งเป็นงานวิจัยที่คล้ายคลึงกับการทำวิจัยครั้งนี้ มาใช้ในการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยผลจากการคำนวณขนาดได้ขนาดตัวอย่าง 127 คน ในกรณีตอบแบบสอบถามผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ในการศึกษาค้างนี้ จำนวน 384 คน เพื่อลดอคติในการสุ่ม จึงใช้ประชากรทั้งหมด เพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

การเลือกบุคคลเพื่อทำการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลได้ดีที่สุด จำนวนทั้งหมด 12 คน (Key informants) โดยพิจารณาคัดเลือกจาก เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับโรงพยาบาลชุมชน ระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แห่งละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยข้อมูลเชิงปริมาณใช้ แบบสอบถามและข้อมูลเชิงคุณภาพใช้แนวทางในทางการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อยืนยันข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลมี 7 ข้อ ส่วนที่ 2 แรงจูงใจ มี 64 ข้อ ส่วนที่ 3 สุนทรียทัศนคติภาวะผู้นำ มี 39 ข้อ ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย มี 25 ข้อ โดยคำถามส่วนที่ 2, 3 และ ส่วนที่ 4 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5,4,3,2,1)⁽¹⁰⁾ ส่วนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบได้เสนอ ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุม

วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม ฉบับพิเศษ (มีนาคม- มิถุนายน) พ.ศ. 2567

MAHASARAKHAM HOSPITAL JOURNAL Special edition (March - June) 2024

โรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ให้ตอบคำถามได้อย่างอิสระ

ชุดที่ 2 แนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดประเด็นไว้ 4 ส่วน โดยผู้วิจัยกำหนดประเด็นไว้ 4 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ส่วนที่ 2 แนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับสุนทรียทัศนคติของผู้นำที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ส่วนที่ 3 แนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย โดยแนวทางในการสนทนากลุ่ม ทั้ง 4 ส่วน ให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

5. การตรวจสอบเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Validity) และนำข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) พบว่าทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ส่วนการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง โดยคณะกรรมการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.991 ด้านแรงจูงใจ 0.981 ด้านสุนทรียทัศนคติของผู้นำ 0.985 และด้านการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี เท่ากับ 0.978

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติเชิงพรรณนาที่วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด สถิติอนุมานใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ

การแปลผลคะแนนระดับแรงจูงใจ ระดับสุนทรียทัศนคติของผู้นำ และระดับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย โดยการนำมาจัดระดับ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย⁽¹¹⁾ ซึ่งจากการแบ่งช่วงคะแนนดังนี้ ระดับมากที่สุด (4.50-5.00) ระดับมาก (3.50-4.49) ระดับปานกลาง (2.50-3.49) ระดับน้อย (1.50-2.49) ระดับน้อยที่สุด (1.00-1.49) และเกณฑ์การแบ่งระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ใช้เกณฑ์ของ Elifson⁽¹²⁾ มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 แบ่งระดับดังนี้ $r = 0$ หมายถึงไม่มีความสัมพันธ์ $r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30 หมายถึงมีความสัมพันธ์ต่ำ $r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70 หมายถึงมีความสัมพันธ์ปานกลาง $r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99 หมายถึงมีความสัมพันธ์สูง และ $r = \pm 1$ หมายถึง มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์

7. จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้หลังจากได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2567 เลขที่ HE662254 โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 16 มกราคม 2567 ถึงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2567

ผลการศึกษา

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 77.1 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 มีอายุเฉลี่ย 35.95 ปี (S.D.=7.99 ปี) อายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 57 ปี มีสถานภาพเป็นโสด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 มีตำแหน่งเป็นนักวิชาการสาธารณสุข จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 54.3 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 85.5 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง จำนวน 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.4 มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 30,786.57 บาท (S.D.=10,332.490 บาท) รายได้ต่ำสุด = 15,000 บาท รายได้สูงสุด 55,000 บาท และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ระหว่าง 1-2 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 มีค่าเฉลี่ย 7 ปี (S.D.= 6.84 ปี) Median=4 ปี ระยะเวลาต่ำสุด 1 ปี ระยะเวลาสูงสุด 29 ปี ตามลำดับ

2. ระดับแรงจูงใจของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D. = 0.44) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน พบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D. = 0.41) และค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D. = 0.50) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลแรงจูงใจของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

แรงจูงใจ	Mean	S.D.	แปลผล
ปัจจัยจูงใจ			
1) ความสำเร็จในการทำงาน	4.05	0.50	มาก
2) การยอมรับนับถือ	4.09	0.52	มาก
3) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	4.05	0.51	มาก
4) ความรับผิดชอบ	4.08	0.50	มาก
5) ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	3.95	0.54	มาก
รวม	4.04	0.41	มาก
ปัจจัยค้ำจุน			
1) เงินเดือนและค่าตอบแทน	3.85	0.58	มาก
2) นโยบายและการบริหาร	4.17	0.58	มาก
3) สภาพการปฏิบัติงาน	4.03	0.62	มาก

แรงจูงใจ	Mean	S.D.	แปลผล
4) ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน	3.99	0.63	มาก
5) สถานภาพของวิชาชีพ	4.11	0.55	มาก
6) การปกครองบังคับบัญชา	4.05	0.59	มาก
7) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.14	0.52	มาก
8) ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว	4.00	0.62	มาก
รวม	4.04	0.50	มาก
ภาพรวมแรงจูงใจ	4.04	0.44	มาก

3. ระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.08 (S.D. = 0.49) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน ประกอบด้วย สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะในการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 4.13 (S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ทักษะความสามารถในการเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.11 (S.D. = 0.58) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสุนทรียทักษะภาวะผู้นำของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

สุนทรียทักษะภาวะผู้นำของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย	Mean	S.D.	แปลผล
1) ทักษะในการทำงานเป็นทีม	4.13	0.61	มาก
2) ทักษะในการติดต่อสื่อสาร	4.09	0.54	มาก
3) ทักษะในการคิดริเริ่ม	4.07	0.59	มาก
4) ทักษะความสามารถในการเป็นผู้นำ	4.11	0.58	มาก
5) ทักษะในการสอนงาน	4.03	0.58	มาก
6) ทักษะความเชี่ยวชาญแห่งตนเอง	4.10	0.51	มาก
7) ทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร	4.07	0.57	มาก
8) ทักษะในการนำเสนอ	4.05	0.67	มาก
ภาพรวม	4.08	0.49	มาก

4. ระดับการดำเนินงานของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.09 (S.D. = 0.54) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่า การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพประชาชนและนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.16

(S.D. = 0.59) รองลงมาคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.14 (S.D. = 0.63) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลการดำเนินงานของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย			
	Mean	S.D.	แปลผล
1) จัดการสิ่งแวดล้อมและสิ่งปฏิกูล	4.09	0.66	มาก
2) การตรวจคัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี	4.03	0.56	มาก
3) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพประชาชนและนักเรียน	4.16	0.59	มาก
4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง	4.14	0.63	มาก
5) การจัดทำฐานข้อมูลพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี	4.05	0.64	มาก
ภาพรวม	4.09	0.54	มาก

5. แรงจูงใจและสุนทรียทัศนคติของผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

ภาพรวมแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.877$, $p\text{-value}<0.001$) ส่วนปัจจัยจูงใจ ในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $r=0.746$, ($p\text{-value}<0.001$) และปัจจัยคำจูง ในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $r=0.768$, ($p\text{-value}< 0.001$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างแรงจูงใจกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

แรงจูงใจ	การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข				
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	95% CI		P - value	ระดับความสัมพันธ์
		Lower	Upper		
แรงจูงใจ	0.877***	0.750	0.863	<0.001	สูง
ปัจจัยจูงใจ	0.746***	0.702	0.836	<0.001	สูง

แรงจูงใจ	การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข				
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	95% CI		P - value	ระดับความสัมพันธ์
		Lower	Upper		
1. ความสำเร็จในการทำงาน	0.628***	0.516	0.719	<0.001	ปานกลาง
2. การยอมรับนับถือ	0.631***	0.520	0.722	<0.001	ปานกลาง
3. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	0.556***	0.430	0.661	<0.001	ปานกลาง
4. ความรับผิดชอบ	0.621***	0.508	0.714	<0.001	ปานกลาง
5. ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	0.697***	0.600	0.773	<0.001	ปานกลาง
ปัจจัยค่าจูง	0.768***	0.699	0.834	<0.001	สูง
1. เงินเดือนและค่าตอบแทน	0.534***	0.404	0.643	<0.001	ปานกลาง
2. นโยบายและการบริหาร	0.687***	0.588	0.766	<0.001	ปานกลาง
3. สภาพการปฏิบัติงาน	0.649***	0.541	0.735	<0.001	ปานกลาง
4. ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน	0.676***	0.574	0.757	<0.001	ปานกลาง
5. สถานภาพของวิชาชีพ	0.616***	0.502	0.710	<0.001	ปานกลาง
6. การปกครองบังคับบัญชา	0.674***	0.570	0.748	<0.001	ปานกลาง
7. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	0.718***	0.626	0.790	<0.001	สูง
8. ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว	0.910***	0.593	0.769	<0.001	สูง

*** Correlation is significant <0.001 level

ภาพรวมสุนทรียทัศนคติของผู้นำ มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.770$, $p\text{-value}<0.001$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างสุนทรียทัศนคติของผู้นำกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

สุนทรียทัศนคติของผู้นำ	การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข				
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	95% CI		P - value	ระดับความสัมพันธ์
		Lower	Upper		
สุนทรียทัศนคติของผู้นำ	0.770***	0.693	0.830	<0.001	สูง
1. ทัศนคติในการทำงานเป็นทีม	0.505***	0.370	0.619	<0.001	ปานกลาง
2. ทัศนคติในการติดต่อสื่อสาร	0.613***	0.498	0.707	<0.001	ปานกลาง
3. ทัศนคติในการคิดริเริ่ม	0.674***	0.572	0.755	<0.001	ปานกลาง
4. ทัศนคติความสามารถในการเป็นผู้นำ	0.647***	0.539	0.734	<0.001	ปานกลาง

สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ	การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและ มะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข				
	สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (r)	95% CI		P - value	ระดับ ความสัมพันธ์
		Lower	Upper		
5. ทักษะในการสอนงาน	0.707***	0.613	0.781	<0.001	สูง
6. ทักษะความเชี่ยวชาญแห่งตนเอง	0.664***	0.559	0.747	<0.001	ปานกลาง
7. ทักษะในการวางแผนและจัด องค์กร	0.708***	0.614	0.782	<0.001	สูง
8. ทักษะในการนำเสนอ	0.655***	0.549	0.741	<0.001	ปานกลาง

*** Correlation is significant <0.001 level

6. แรงจูงใจและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

จากการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงปกติ และตัวแปรอิสระต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเมื่อผ่านข้อกำหนดในการใช้สถิติเบื้องต้นแล้ว ผลการวิเคราะห์ พบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ที่ถูกเลือกเข้าสมการคือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรอิสระที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้าสมการคือตัวแปรที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าในสมการเรียงลำดับ ดังนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (p-value 0.001) ทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร (p-value<0.001) ความก้าวหน้าในตำแหน่ง (p-value<0.001) ความรับผิดชอบ (p-value 0.007) การยอมรับนับถือ (p-value 0.017) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร สามารถพยากรณ์การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ได้ร้อยละ 72.6 ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

ตัวแปร	B	95 % CI		Beta	T	P-value	R	R ²	R ² adj	R ² change
		Lower	Upper							
1.ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	0.234	0.097	0.371	0.227	3.379	0.001	0.718	0.515	0.512	0.515
2.ทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร	0.283	0.169	0.398	0.297	4.885	<0.001	0.797	0.635	0.629	0.119
3.ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	0.228	0.103	0.354	0.227	3.611	<0.001	0.829	0.688	0.681	0.053
4.ความรับผิดชอบ	0.173	0.048	0.297	0.161	2.747	0.007	0.845	0.714	0.706	0.027
5.การยอมรับนับถือ	0.156	0.028	0.285	0.150	2.410	0.017	0.852	0.726	0.716	0.012
ค่าคงที่ - 0.275, F=71.073, p-value<0.001, R=0.852, R ² =0.726, R ² adj=0.716										

วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม ฉบับพิเศษ (มีนาคม- มิถุนายน) พ.ศ. 2567

MAHASARAKHAM HOSPITAL JOURNAL Special edition (March – June) 2024

7. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะใน การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดจากแบบสอบถามทั้งหมด 140 ฉบับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะทั้งหมด 45 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 32.1 โดยปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่คือ แรงจูงใจ ปังจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ร้อยละ 71.11 รองลงมาคือ แรงจูงใจ ปังจัยจูงใจ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ร้อยละ 42.22 ส่วนปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุดคือ สนทริยทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะในการคิดริเริ่ม ร้อยละ 8.89 รองลงมาคือ ปังจัยแห่งแรงจูงใจ สนทริยทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะในการติดต่อสื่อสาร ร้อยละ 13.33 และการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ คือ ด้านจัดการสิ่งแวดล้อมและสิ่งปฏิกูล ร้อยละ 40.00

8. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

ภาพรวมแรงจูงใจ ปังจัยจูงใจ ดังนี้ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งผู้ที่ปฏิบัติงานยังคงมองว่ามีความก้าวหน้าในตำแหน่งค่อนข้างน้อย ซึ่งการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีมีกระบวนการในการดำเนินงานที่หลายขั้นตอน เป็นการปฏิบัติงานที่ไม่มีแรงกระตุ้นที่จะให้งานสำเร็จและผู้ปฏิบัติงานก็มีภาระงานที่เยอะ ดังนั้นผู้บริหารควรมีการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาการเลื่อนระดับเป็นกรณีพิเศษให้กับผู้ที่ปฏิบัติงานที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ส่วน ภาพรวมแรงจูงใจ ปังจัยค่าจูง ดังนี้ ด้านเงินเดือนและค่าตอบแทนในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับกระบวนการในการดำเนินงาน ทำให้ไม่แรงกระตุ้นในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการพิจารณาให้เบิกจ่ายค่าตอบแทนในการออกปฏิบัติงานหรือเพิ่มอัตราเงินเดือนให้สำหรับผู้ปฏิบัติงาน

สนทริยทักษะภาวะผู้นำ ดังนี้ สนทริยทักษะภาวะผู้นำ ทักษะในการสอนงานค่อนข้างน้อย เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานการดำเนินงานควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีบางส่วนเป็นผู้รับผิดชอบงานใหม่ ยังไม่เข้าใจรายละเอียดของงานเท่าที่ควร ดังนั้น ควรมีการฝึกทักษะ หรือจัดอบรมผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ปฏิบัติงานสามารถถ่ายทอดความรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะความชำนาญในการทำงานมากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ดังนี้ การตรวจคัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีค่อนข้างน้อย เนื่องจากประชาชนบางส่วนไม่มีเวลาต้องไปประกอบอาชีพที่อื่น ต้องเดินทางออกจากบ้านตอนเช้าตรู่ ในกลุ่มที่ให้ความร่วมมือก็จะเป็นกลุ่มเดิม ดังนั้น ควรมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางให้ประชาชนตื่นตัว ตระหนัก ในการตรวจคัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง

อภิปรายผล

1. ภาพรวมแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.877$, $p\text{-value}<0.001$) เนื่องจากแรงจูงใจมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน ซึ่งเป็นความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และเป็นการตอบสนองความต้องการของบุคคลใน

หน่วยงาน และแรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นและผลักดันพลังภายในตัวของบุคคล ให้เกิดการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ไปในทิศทางที่มีเป้าหมายด้วยความพึงพอใจ จะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังได้⁽¹³⁾ ดังนั้นแรงจูงใจจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย เพื่อกระตุ้นบุคลากรในหน่วยงาน มีความกระตือรือร้น ทุ่มเทที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรและเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานด้านสาธารณสุข⁽⁴⁻¹⁴⁻¹⁵⁻¹⁶⁻¹⁷⁾ อย่างไรก็ตามอาจมีสิ่งกระตุ้นหรือการสนับสนุนแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องในระดับที่แตกต่างกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการดำเนินงานด้านสาธารณสุข^(18,19)

2. ภาพรวมสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.770$, $p\text{-value}<0.001$) เนื่องจากเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ช่วยสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมีความสามารถในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมบทบาทการนำเสนอผลงานวิชาการของบุคลากรให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นบทบาทที่ต้องอาศัยความรู้ทางด้านวิชาการและความรู้ด้านวิชาชีพ และยังต้องอาศัยทักษะสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นทักษะที่ไม่ใช่ความรู้ทางด้านวิชาการที่ใช้ในการปฏิบัติงานในอาชีพโดยตรง แต่เป็นทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านสังคม รวมไปถึงความฉลาดทางอารมณ์ โดยเชื่อมโยงทักษะด้านต่างๆร่วมกันให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน⁽²⁰⁾ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า สุนทรียทักษะภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานด้านสาธารณสุข⁽¹⁶⁻¹⁸⁻²¹⁾ อย่างไรก็ตามในแต่ละสถานที่ที่มีบริบทที่แตกต่างกัน การสนับสนุนและส่งเสริมด้านสุนทรียทักษะภาวะผู้นำในการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานอาจมีความแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้การศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องในระดับที่แตกต่างกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยคำจูนมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการดำเนินงานด้านสาธารณสุข⁽⁵⁻¹⁴⁾

3. จากการวิเคราะห์ ปัจจัยแรงจูงใจและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการ เรียงลำดับ ดังนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ความรับผิดชอบ และการยอมรับนับถือ จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร สามารถพยากรณ์การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย ได้ร้อยละ 72.6 ($R^2 = 0.726$, $p\text{-value}<0.001$)

เนื่องจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ความสำคัญความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ทุกคนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างปกติสุข เกิดความร่วมมือร่วมใจ ทำงานราบรื่น ไม่เกิดปัญหา ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว⁽¹⁷⁾ อย่างไรก็ตาม แต่ละองค์กรนั้นมีบริบทแตกต่างกัน ดังนั้นการบริหารจัดการต้องมีความเหมาะสมตามแต่ละองค์กรไป สิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคลากรรับรู้ได้ ถึงความจริงใจที่มีให้ ห่วงใยให้ความสำคัญ หากในองค์กรไหนไม่มีความจริงใจต่อกัน จะทำให้งานที่ทำสำเร็จค่อนข้างยาก จึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับ

งานวิจัยซึ่งมีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่มีผลต่อการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽⁴⁻²⁻¹⁸⁻²²⁾

ในส่วนทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบความคิด หรือความสามารถในการคิดวางแผนหรือคาดการณ์ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย เช่น การจัดลำดับขั้นตอนความสำคัญ, การตัดสินใจที่ดี, การกำหนดหรือมอบหมายงานที่เหมาะสมกับทักษะ, การวางแผนการจัดการ เป็นต้น ซึ่งเป็นทักษะทางการคิดที่ทำให้สามารถทำงานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล⁽²¹⁾ อย่างไรก็ตามในคนที่อ่อนทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร นั้นมักจะไม่วางแผนหรือจะเริ่มทำอะไรก่อน เมื่อต้องจัดระบบความคิดหรือต้องทำงานที่ซับซ้อน มักจะเกิดความรู้สึกที่ไม่อยากทำหรือไม่เข้าใจขั้นตอนที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย จึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยซึ่งมีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ทักษะในการวางแผนและจัดองค์กร ไม่มีผลต่อการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽¹⁶⁻²³⁻⁵⁻¹⁴⁾

ในส่วนความก้าวหน้าในตำแหน่ง ในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย เป็นงานที่มีกระบวนการดำเนินงานที่ซับซ้อน หากจะให้งานประสบผลสำเร็จได้ ต้องสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงาน เช่น การนำผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีไปประกอบการพิจารณาความดีความชอบ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีมีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นจากการปฏิบัติงานตามความเหมาะสม ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ความก้าวหน้าในตำแหน่ง มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล⁽¹⁸⁾ และหากผู้ปฏิบัติงานในด้านนี้แล้วมองไม่เห็นความก้าวหน้าต่องานที่ทำ ก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานไม่เต็มความสามารถ และจะส่งต่องานที่ทำ ทำให้งานไม่สำเร็จ จึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยซึ่งมีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ไม่มีผลต่อการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽⁴⁻⁹⁻²²⁻²⁴⁾

ในส่วนความรับผิดชอบ ความสนใจ ตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียร พยายาม ละเอียดยรอบคอบ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำของตน ทั้งในด้านที่เป็นผลดี และผลเสีย ทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ความรับผิดชอบ มีผลต่อการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽²²⁻¹⁵⁻²⁵⁾ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานมีภาระงานที่รับผิดชอบหลายอย่าง มีเวลาน้อย งานเยอะ จึงมีข้อจำกัดในการดำเนินงานให้สำเร็จ จึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยซึ่งมีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ความรับผิดชอบ ไม่มีผลต่อการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽⁴⁻⁹⁻¹⁷⁻²⁴⁾

และในส่วนการยอมรับนับถือ การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี จะประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยการยอมรับและยกย่องชมเชยจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงานเกิดความมุ่งมั่น ตั้งใจ ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้น ผู้บริหารทุกระดับควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติ เช่น ยกย่องชมเชยเชิดชูเกียรติในเวทีประชุมต่าง ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อ

หน่วยงานและบุคลากร ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า การยอมรับนับถือ มีผลต่อการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽⁹⁻¹⁸⁻²⁴⁻¹⁷⁾ อย่างไรก็ตามการสนับสนุนหรือการแสดงการยอมรับในตัวบุคคลนั้นก็ขึ้นอยู่กับแต่ละหน่วยงาน อาจมีความแตกต่างกัน จึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วไว้แล้ว พบว่า การยอมรับนับถือ ไม่มีผลต่อการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽⁴⁻²²⁻¹⁵⁾

ข้อเสนอที่ได้จากการวิจัย

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ควรให้ความสำคัญในเรื่องการประสานงานระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้บังคับบัญชา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเมื่อเกิดปัญหาสามารถปรึกษาและขอคำแนะนำในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานพัฒนาทักษะในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในระยะสั้นหรือระยะยาว เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมหรือวางแผนร่วมกันในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจโดยการส่งเสริมและพิจารณาความดีความชอบสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีผลงานเด่นด้านการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. รายงานประจำปี 2564 กองโรคติดต่อทั่วไป. พฤษภาคม 2565.นนทบุรี:กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข;2565
2. สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8. แผนยุทธศาสตร์ เขตสุขภาพที่ 8 ปีงบประมาณ 2565 .เขตสุขภาพที่8 :กลุ่มงานยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเขตสุขภาพที่ 8 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข;2565
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย.คู่มือการประเมินผลงานสาธารณสุข ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปี 2565.หนองคาย:กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย;2565
4. สิริพรรณ บุญที ,ประจักษ์ บัวผัน และนพรัตน์ เสนาฮาด. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิจัย มข.ฉบับบัณฑิตศึกษา. 2566; 23(2):198-210.
5. เสาวณีย์ ม่วงนิล, นครินทร์ ประสิทธิ์, สุรัชย์ พิมพ์า, นพรัตน์ เสนาฮาด, สุพัฒน์ กองศรีมา,ศรีณยา พันธุ์โยธา, และคณะ.สุนทรียทักษะภาวะผู้นำและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น.วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 .2566; 17(3):936-951.
6. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย. รายงานสรุปผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี 2565.หนองคาย:กลุ่มงานควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย;2565

7. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย. จำนวนบุคลากรเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ปี 2566.หนองคาย: กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย ;2566
8. Cohen, J. Statistical power analysis for the behavior sciences. 2nd ed. Hillsdale, NJ:Lawrence Erlbaum; 1988.
9. เปรมากร หยาตไธสง และประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิจัย มข.ฉบับบัณฑิตศึกษา. 2565;22(2):175-188.
10. Likert, R. The human organization: Its management and values. New York: McGraw-Hill;1967.
11. สำเร็จ จันทร์สุวรรณ, และสุวรรณ บัวทวน. ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์. ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น;2547
12. Elifson, K.W., Runyon, R.P., & Haber, A. Fundamentals of social statistics.2nd ed. New York: McGraw-Hill; 1990.
13. Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B.B. The motivation to work. New York: Transaction Publishers;2017.
14. นิรุบล ดีพลกรัง, ประจักษ์ บัวผัน และสุรัชย์ พิมหา. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของทันตแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับบัณฑิตศึกษา. 2563; 20(2):72-83.
15. ยุทธนา แก้วมิต, ประจักษ์ บัวผัน และสุรัชย์ พิมหา. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและแรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข.ฉบับบัณฑิตศึกษา. 2563; 20(2):47-59.
16. อลิสา ไพบูลย์, ประจักษ์ บัวผัน และสุรัชย์ พิมหา. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อบทบาทในการนำเสนอผลงานวิชาการของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2566; 16(2):41-57.
17. พิรพงศ์ ภูสวด,ประจักษ์ บัวผัน และมกราพันธุ์ จุฑะรสก. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารวิจัย มข.ฉบับบัณฑิตศึกษา.2562; 19(3):109-119.
18. ก้องเกียรติยศ แซพิมพันธ์ และประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการ TO BE NUMBER ONE ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน จังหวัดบึงกาฬ. วารสารวิจัย มข.ฉบับบัณฑิตศึกษา. 2564; 21(3):236-249
19. นวพร รัตนจริยา และชนะพล ศรีฤชา. แรงจูงใจและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการควบคุมการติดเชื้อตามมาตรฐานของทันตบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9. 2564; 15(38):588-604.
20. Crosbie, R. Learning the soft skills for leadership. Industrial and Commercial Training. 2005; 37(1):45-51.

21. สุระศักดิ์ เจริญคุณ และชนะพล ศรีฤาชา. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2562; 13(3):69-77.
22. วิลาสินี วงศ์ผาบุตร และประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัย มข.ฉบับบัณฑิตศึกษา. 2564; 21(3):186-199.
23. ชูลีพร เพ็งทอง, นพรัตน์ เสนาฮาด,นกรินทร์ ประสิทธิ์ และสุรัชย์. สุนทรียทักษะผู้นำและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ในตับของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข.ฉบับบัณฑิตศึกษา. 2566; 23(2):235-246.
24. อัมฤทัย ไชยมาตย์ และประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัย มข.ฉบับบัณฑิตศึกษา. 2564; 21(3):172-185.
25. ศุมาลีน ดิฉันท์ และและประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเลย. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับบัณฑิตศึกษา. 2564; 19(2):166-176.